

LRDIS
Aurel Ionescu

We know

books

Ileana Vrejba

*Străzi din București
și numele lor*

A-D

EDITURA VREMEA

BUCUREȘTI

2024

CUPRINS

Înapoi la catalog	5
1. Vasile Adamachi	7
2. Adrian	8
3. Alexandru	10
4. Ion Alexe	14
5. Petre Andrei	14
6. Alexandru Antoniu	15
7. Nicolae Apostol	16
8. Zamfir Arbore	16
9. C.C. Arion	18
10. Aristotel	19
11. Petre S. Aurelian	20
12. Ioan Axente-Sever	22
13. Baba Voica	23
14. Emanoil Bacaloglu	23
15. Badea Cârțan	25
16. Ion Baiulescu	26
17. Emil Balaban	27
18. Daniel Barcianu	29
19. George Barițiu	30
20. Eugen Bădărău	32
21. Mircea Bădescu	34
22. Alexandru Bălășanu	35
23. Nifon Bălășescu	36
24. Nicolae Bălcescu	37
25. Simion Bărnuțiu	40
26. Andrei Bârseanu	42
27. Constantin Beiu	44
28. Belizarie	45

29. Ioan Bianu	46
30. Ioan G. Bibicescu	48
31. Ion Bogdan	49
32. Iordan Bogdănescu	51
33. Radu Boiangiu	51
34. Simon Bolivar	52
35. Constantin Bonea	53
36. Constantin Bosianu	54
37. Hristo Botev	56
38. Corneliu Botez	57
39. Bragadiru	61
40. Alexandru Bratu	63
41. Constantin Brătescu	64
42. Ion C. Brătianu	65
43. Ion I.C. Brătianu	71
44. Gheorghe Brătianu	74
45. Ion Brezoianu	78
46. Eugen Brote	83
47. Dumitru Brumărescu	84
48. M.I. Brutus	85
49. Pană Buescu	87
50. Vasile Burlă	88
51. Lascăr Buruiană	89
52. Iani Buzoianu	90
53. Marin Calciu	90
54. Mihail Calinici	90
55. Gheorghe Cantacuzino	91
56. Eugeniu Carada	93
57. Elie Carafoli	98
58. Nicolae Caranfil	100
59. Dumitru Cariagdi	102
60. Nicolae Cartoian	103
61. Lascăr Catargiu	105
62. Ion Călin	108
63. Armand Călinescu	111
64. Radu-Anton Câmpeanu	114
65. Ion Câmpineanu	116

66. Nicolae Cănea	119
67. Radu Chirișescu	119
68. Stanislas Cihoschi	120
69. Ion Ciopleanu.....	123
70. Emil Cioran.....	123
71. Timotei Cipariu.....	127
72. Ștefan Ciucă	128
73. Daniel Ciugureanu	129
74. Viorel Ciurea.....	131
75. Claudiu.....	132
76. Georges Clemenceau	132
77. Henri Coandă.....	136
78. Grigore Cobălcescu.....	138
79. Nicolae Coculescu.....	140
80. Iancu Cojescu	143
81. Elena și Vasile Cojocarui	143
82. Anton Colorian.....	144
83. Cristofor Columb	145
84. Ion Conea	149
85. Matei Constantin	150
86. Alexandru Constantinescu.....	151
87. George Constantinescu.....	154
88. Gherasim Constantinescu.....	156
89. Mitriță Constantinescu	158
90. N. Constantinescu	159
91. Vasile Conta	161
92. Constantin Coțescu	163
93. Corneliu Coposu.....	164
94. Caius Marcius Coriolan	169
95. Doina Cornea	170
96. Ion Cornea.....	172
97. Cornelia.....	172
98. Cornescu	173
99. Matei Corvin	174
100. Gheorghe Costa-Foru	176
101. Gheorghe Costescu.....	178
102. Nicolae Costinescu.....	179

103. Pierre de Coubertin	180
104. Mihai Crăciun	181
105. Marian Cristescu	181
106. Vasile Cristescu	181
107. Petre Cumpănici	182
108. Victor Daimaca	183
109. Constantin Daniel	185
110. Gheorghe Danielopol	186
111. Ana Davila	188
112. Dăicăreanu	190
113. Deciu	191
114. Zossima Demarat	191
115. Constantin Dissescu	192
116. Neagu Djuvara	194
117. Dem. I. Dobrescu	196
118. Matache Dobrescu	200
119. Nicolae Dobrin	201
120. Constantin Dobrogeanu-Gherea	201
121. Anghel Dogaru	205
122. Doina	205
123. Teodor Dragu	206
124. Marin Drăcea	207
125. Nicolae Drăganu	208
126. Virgil Drăghiceanu	210
127. Dimitrie Drăghicescu	214
128. Gheorghe Duca	215
129. Duminicii	217
130. Tănase Dumitrescu	218
131. Vasile Dumitrescu	219
132. Henri Dunant	219
Bibliografie, adrese de internet, publicații (selecție).....	223
Anexa nr. 1. Abrevieri folosite mai des.....	231
Anexa nr. 2. Momente din evoluția Academiei Române și a unor instituții de învățământ superior și mediu.....	233

1. Vasile **Adamachi**

* 1871, 1899, 1914, 1923: Sinagogii (Sinagoga), între str. Sf. Vineri și str. Udricani.

- 1934.04.04: Sinagoga → Rabin dr. Beck.

- 1940.12.14: Rabin dr. Beck → Vasile **Adamachi**. Prin aceeași decizie, numele altui filantrop, Tache Petre Anastasiu¹ din Tecuci, care de asemenea și-a lăsat averea Academiei Române, a fost atribuit unei străzi din apropiere (fostă dr. Schaschmann), acum desființată.

* 1941: Vasile **Adamache**, între str. Sf. Vineri și str. Mircea Vodă.

* 1954, 1962: Vasile **Adamache** (raionul T. Vladimirescu).

* 1969: Vasile **Adamache** (sectorul 4), între str. Iuliu Barasch și calea Văcărești.

* 1982: Vasile **Adamachi** (sectorul 3).

* 2001: Vasile **Adamachi** (sectorul 3). Rețeaua stradală a fost modificată.

* 2018: Vasile **Adamachi** (sectorul 3), între str. Sf. Vineri și str. Clucerul Udricani, în spatele unor blocuri. Nu este marcată pe teren.

Informații biografice

Vasile **Adamachi** (1 ianuarie 1817 – 8 martie 1892, Iași), om politic, filantrop român. Fiul Eufrosinei (n. Bantaș) și al lui Ioan Adamachi, negustor². Studii acasă și în școli particulare. Deține diferite funcții în administrația Moldovei: comis (1848), administrator al jud. Vaslui, președinte al Eforiei Iașilor, spătar (1853). Participant activ la viața culturală, socială și politică a Moldovei. Sprijină realizarea statuii lui Miron Costin, aflată în fața Filarmonicii din Iași. După Unire, este de două ori senator.

¹ Dimitrie (Tache) Petre Anastasiu (1836-1900), jurist, om politic liberal.

² Până la 1809, când își schimbă numele de familie în Adamachi, tatăl său este cunoscut și ca „Adam, ficiorul lui Ioan Cialăc”.

Donează Universității din Iași biblioteca personală, cuprinzând cărți din domenii variate, multe obiecte cu caracter științific și lasă prin testament Academiei Române averea sa (cca două milioane și jumătate lei), constituită din bani lichizi și proprietăți, urmând a fi folosită pentru: „1. în dare de premii periodice aceloră din scriitorii români cari s-ar distinge în scrieri morale și 2. în trimiterea și întreținerea la studiu a tinerilor care s-ar hotărî pentru științele exacte, precum și aceloră care s-ar hotărî pentru studiul științelor pozitive pentru a servi la înființarea și perfecționarea fabricilor și a industriei naționale”. Distribuirea exactă a sumelor este prevăzută prin Regulamentul Fondului „Adamachi”.

În 1894, în semn de recunoștință, Academia Română ridică un monument³ pe mormântul său din cimitirul Eternitatea din Iași. La inaugurare, Dimitrie Sturdza⁴ afirmă: „Numele lui Adamachi se va pronunța de azi înainte (...) cu respect și iubire nu numai de Academia Română, dar încă de toți acei cari muncesc pentru mărirea poporului românesc, toți acei cari vor datora generozității lui putința de a deveni utili neamului”.

O școală din Iași, o piață din Timișoara și străzi din București și Hunedoara îi poartă numele.

2. Adrian

* 1882: Popa Niculae (suburbia Spirea Nouă, culoarea Verde).

* 1893, 1914, 1923: Popa Nicolae, între str. Sabelor și str. Epicol (acum, str. Gheorghieni).

- 1931.04.07: Popa Niculae → **Adrian** (pentru evitarea confuziunii cu str. Popa Niculae din sectorul II Negru). Potrivit unei justificări ulterioare a lui George Florescu⁵ este vorba de **Hadrian**, împărat roman (117-138). Este plauzibil, întrucât în apropiere se află și alte străzi cu nume inspirate din antichitatea greco-romană: Sirenelor, Sabelor și Coriolan.

³ Un obelisc de granit roșu, înalt de șapte metri împodobit cu patru medalioane din bronz.

⁴ Dimitrie Sturdza (1833-1914), om politic liberal.

⁵ George Florescu (1893-1976), istoric al Bucureștilor, genealogist.

* 1934: **Adrian**, între str. Sabinelor și str. Epicol.

* 1954, 1962: **Adrian** (raionul Lenin).

* 1969: **Adrian** (sectorul 6), între str. Sabinelor și str. Gheorghieni.

* 1982, 2001, 2018, 2023: **Adrian** (sectorul 5). Traseu neschimbat.

Informații biografice

Hadrian (Publius Aelius Traianus **Hadrianus**) (24 ianuarie 76, Italica, Hispania Baetica – 10 iulie 138, Baiae, Italia), împărat roman între anii 117-138. La vârsta de 10 ani, când rămâne orfan de tată, este adoptat de împăratul Traian care, pe patul de moarte, îl desemnează ca succesor.

Realizează reforme în domeniul legislativ, în finanțe și în armată. Inteligent, cu preocupări culturale și artistice, cu o deosebită înclinare către cultura greacă, încurajează arta și arhitectura, sprijină promovarea filosofiei și literaturii, el însuși fiind filosof și scriitor. În timpul lui este restaurat Panteonul din Roma, se construiesc templele zeitelor Venus și Roma, Mausoleul lui Hadrian (devenit ulterior Castelul Sant'Angelo), precum și Villa Hadriani din Tibur (acum, Tivoli).

Pe plan extern, duce o politică defensivă, abandonează ultimele cuceriri ale lui Traian de dincolo de Eufrat și încheie pacea cu parții. În provincia Britannia construiește zidul de apărare (*limes*), care îi va purta numele. Acest sistem de întărire a granițelor va fi utilizat și în alte provincii. Călătorește prin imperiu (inclusiv în Dacia) pentru rezolvarea unor probleme administrative, economice sau militare, de curiozitate și de plăcere, lipsind ani buni din Roma.

Răscoala din Iudeea, izbucnită în 132, condusă de Shimon Bar Kohba, este înăbușită cu greu în 135. După acest moment, cea mai mare parte a populației evreiești rămasă în Iudeea este exilată și se împrăștie în lume.

„Un mare împărat (...), unul dintre personajele cele mai complexe, mai controversate și mai captivante din istoria

tuturor timpurilor, și poate cel mai modern al lumii vechi.” (Indro Montanelli⁶).

În zidul mausoleului său au rămas gravate aceste versuri scrise de el cu puțin timp înainte de moarte:

„Animula vagula, blandula,/ Hospes comesque corporis,
Quae nunc abibis in loca/ Pallidula, rigida nudula,/ Nec, ut soles,
dabis iocos...”

Sau, în traducere liberă după varianta lui Marguerite Yourcenar⁷, epigraf al romanului său, *Memoriile lui Hadrian*:

„Suflet mic, suflet blând și plutitor, tovarăș al trupului meu care te-a găzduit, vei coborî pe meleagurile livide, aspre, pustii, unde nu vei mai fi jucăuș precum obișnuiai odinioară. Încă o clipă, să privim împreună tărâmurile familiare, obiecte pe care neîndoielnic nu le vom mai vedea niciodată... Să încercăm să intrăm în moarte cu ochii deschiși...”

3. **Alexandru** (alee)

* 1914, 1923, 1941: aleea **Alexandru**, stradă semicirculară, începe din șos. Jianu (acum, bd. Aviatorilor) și se termină în aceeași arteră.

* 1948: aleea **Alexandru**.

* 1954: **Alexandru** (raionul Stalin).

* 1962: **Alexandru** (raionul 30 Decembrie), stradă semicirculară, începe din bd. Aviatorilor și se termină în aceeași arteră.

* 1969, 1982, 2001, 2018: aleea **Alexandru** (sectorul 1). Traseu neschimbat.

⁶ Indro Montanelli (1909-2001), scriitor și istoric italian.

⁷ Marguerite Yourcenar (1903-1987), eseistă, scriitoare franceză, membră a Academiei Franceze.

Alexandru Filipescu (20 iulie 1852 – 1916, București), om politic, fiul Elizei și al lui Ioan (Iancu) Filipescu-Vulpache. Licențiat în drept, atașat al legației României la Paris. Membru al Partidului Național Liberal, membru al Consiliului Județean Vlașca. Membru fondator al Fabricii de Zahăr din Giurgiu. „Natură închisă, retras, senator cândva, necăsătorit, trăia mult la Paris. Când maică-sa era în București, el era în străinătate și vice-versa. Aveau însă corespondență foarte bogată între ei”⁸.

Inițiatorul proiectului de parcelare a unei părți din moșia familiei situată dincolo de „capul Podului Mogoșoaiei” (acum, piața Victoriei).

Familia Filipescu

Familie boierească din Țara Românească cu ascendență cunoscută în sec. al XVII-lea. Cei trei copii rezultați din căsătoria lui Radu (Răducanu) Filipescu (?-1793), stolnic (1788), cu Maria Văcărescu sunt:

1) Alexandru Filipescu-Vulpea (1775/1776-1856), stolnic (1804), mare clucer (1813), mare vornic (1815), mare logofăt (1817). Președintele Înaltului Divan și candidat la domnie (1842), mare ban (1843). Supranumit „Vulpea” pentru pragmatismul și abilitatea sa politică. Joacă un rol important în evenimentele de la sfârșitul epocii fanariote din Țara Românească, în timpul administrației Kiseleff (1829-1834) și al domniei lui Gheorghe Bibescu (1842-1848).

Necăsătorit, are un fiu natural, adoptiv: Ioan (Iancu) Filipescu-Vulpache (1809-1863), licențiat în drept la Paris (1834). Paharnic (1843), mare logofăt (1855), logofăt al Dreptății (1856-1859), membru al Căimăcămiei din Țara Românească (octombrie 1858-ianuarie 1859), președinte al Consiliului de Miniștri și ministru de Justiție (ianuarie-martie 1859). Supranumit „Vulpache” pentru abilitățile și realizările sale pe scena politică de la București, asemănătoare cu ale tatălui său. Soția lui,

⁸ Emanoil Hagi-Mosco, *București. Amintirile unui oraș. Ziduri vechi. Ființe dispărute*, Editura Fundației Culturale Române, 1995, București, p. 116.